

Opuštěné koleje do západního Berlína

23.08 2017 19:00, Redakce, Nezařazené

Po druhé světové válce nebylo rozděleno pouze Německo, ale také jeho hlavní město. Tři části Berlína připadly západním mocnostem (USA, Velké Británii, Francii), jednu pak spravovala sovětská okupační správa. S prohlubujícími se neshodami mezi vítěznými mocnostmi se začala společná správa Berlína již v prvních poválečných letech drolit. Sovětští zástupci už v roce 1948 společné orgány pro správu města opustily. Dějiny začaly rozlišovat Západní a východní Berlín. Tyto události měly přímý vliv také na městskou dopravu v obou částech města. Politické orgány rozhodovaly odděleně, odlišně probíhala výstavba metra, S-Bahnu i tramvajových tratí. Zatímco ve východním Berlíně se tramvaje podařilo udržet (a později i rozvíjet), v Západním Berlíně se s nimi v roce 1967, tedy před 50 lety, rozloučily.

Prakticky ihned po pádu Berlínské zdi začaly vznikat nejrůznější návrhy na to, jak tramvaje do dřívějších západních sektorů opět dostat. Realitou se staly tyto plány v roce 1995, kdy se podařilo obnovit provoz na prvním úseku tramvajové trati vedení po Bornholmer Straße. Později byly vystavěny i další úseky, nicméně většina plánů zůstala navzdory nejrůznějším proklamacím o rozvoji tramvajové dopravy nerealizována. Na některých místech v Berlíně přitom byly v rámci rekonstrukce ulic položeny koleje, které se dodnes nacházejí na svém místě, avšak tramvajovému provozu nikdy nesloužily a dnes je již zřejmé, že ani nikdy sloužit nebudou. Jsou tak jen připomínkou ambiciózních plánů, které se nepodařilo bohužel doposud realizovat.

Jako první byly položeny koleje již v roce 1995 na mostě Oberbaumbrücke, který byl jedním ze symbolů rozděleného Berlína a který byl po znovusjednocení města nákladně rekonstruován. Ačkoli tramvaje byly „z východu“ prodlouženy k nedaleké konečné metra Warschauer Straße, další metry kolejí k mostu a dále do nitra jednoho z dřívějších amerických sektorů na plánovanou konečnou Hermannplatz v části Kreuzberg už položeny nebyly. Politické reprezentace předávající si veslo na berlínské radnici přitom čas od času přicházejí s plány, že by se tramvaj měla konečně dostavět. Opakovaně byl záměr výstavby již schválen, poté zpochybněn (vzniklo několik variant vedení) a nakonec i smeten ze stolu, aby se celý cyklus mohl zase opakovat. Koleje na mostě sice zůstávají, nicméně je zřejmé, že i kdyby mělo dojít k proklamované výstavbě tramvajové trati, bude je nutné po více než 20 letech položit i na mostě znovu.

Totéž platí pro tramvajovou trať na Leipziger Straße. Ta sice ležela vždy na území východního Berlína, přesto rozdělení města zasáhlo i do místního tramvajového provozu. Po výstavbě Berlínské zdi se totiž z dlouhé ulice stala ulice slepá, jež de facto nikam nevedla. S tím opadl také zájem o cestování, a tak došlo 24. 8. 1970 k zastavení tramvajového provozu na trati vedené po této ulici a

k náhradě tramvají autobusy. Po sjednocení Německa (a Berlína) se opět objevily plány, že by bylo dobré tramvajové koleje na Leipziger Straße vrátit, a to jako součást trasy z Alexanderplatzu ke konečné Kulturforum ležící v městské části Tiergarten (dříve britský sektor). V roce 2000 tak – navzdory určitým protestům – došlo k tomu, že se v rámci rekonstrukce ulice položilo i několik stovek metrů nových kolejí. Všeobecně se očekávalo, že ve stavbě tramvajové trati se bude brzy pokračovat.

Umístění kolejí mělo dopomoci uspořit finanční prostředky, neboť by rekonstruovaná ulice musela být v souvislosti s výstavbou tramvajové trati opět uzavřena a rozkopána. Jenomže nakonec koleje vlastně celou investiční akci jen zdražily. Politické vedení na radnici se totiž vystřídalo a nové vedení prakticky okamžitě veškeré plánované tramvajové tratě zarazilo. Jen kousek za místem, kde dnes koleje končí, konkrétně v blízkosti stanice metra Potsdamer Platz, nechalo město v roce 2010 nákladně zřídit chodník slávy (po vzoru Hollywoodu), takže pokud bych chtěl někdo dnes tramvaje přece jen prodloužit směrem k části Tiergarten, musel by atrakci, na níž bylo v době svého otevření město tak pyšné, odstranit. Po kolejích tak již 17 let jezdí jen auta, nákladní automobily a autobusy a je zřejmé, že kolejnice i spodní stavba jsou tímto provozem již tak poškozeny, že by koleje svému účelu stejně sloužit nemohly a musely by být položeny znovu…

Libor Hinčica

Url: Opuštěné koleje do západního Berlína